

Landskap: Blekinge Län

Härad: Maderita

Socken: Lillhärda

Uppteckningsår: 1932

Upptecknat av: P. G. Rittersman

Adress: Lillhärda Holmsjö

Berättat av: Anders Israelsson

Född år 1849 i Lillhärda Holmsjö

Uppteckningen rör sig om hur man fick sig en trallring; se frågan 36 -
 Anders Israelsson berättar om hur man kunde skaffa sig
 en trallring under de tider då trallen ännu fanns till

i dessa bygder, ja så då gick de på så sätt att man
 måste uti första hand ställa det så att man kunde
 komma åt att ställa sig i gäst med en trallhvinna
 dvs. uti sin helhet ett sk. trall, och det måste vara
 en yärr i finurlig man till det, mån det var ju
 inte så lätt att komma i kontakt med en sådan del
 därför att trallhvinnan var ofantligt strängt be-
 vaktad utav de manliga trallen, och dels därför
 att de kvinnliga trallen var mycket skygga för
 vanliga människor ty de var rädda för skott och brutalskul.

och även för andra skrydartichlar som alltid våra
färfäddar varit beväpnade med under sin rüstelse uti
markarna, och därför var det ganska svårt att kom-
ma uti beröring med ett hvenligt trall, men si-
denna varelsar var mycket begivna på de vanliga
och fallhamliga handlingarna som var uti all sin helhet
av äkta männishablad och av männishar födda
ty de ville järna hamma uti samlag med däm del
därför att trallen önsade av mellan trall och män-
niska och dels därför att där en har hade varit ilag
med ett hvenligt trall, så blev man genast fäst
ladd och sånte endast ättas hvenliga trall till sin
färvägelse, och födden blev där att man övrigt
lät hvenliga hven uti människt hvenende sitt
och där andra födden blev där att man helt än-
helt blev ett fallständigt trall späl uti sin för-
villelse och kunde icke mer vistas blund människa.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVMINDRE
TILLFÖRLITLIGT

män för dätta ^{läsa} hjälp, för si man hade endast till
att besöka en trollpacha utav mänskligt ursprung
och meddela henne sitt förhållande och sin avsikt
till att skaffa sig en trollring, då fick man en troll-
knota utav trollpachan som man skulle bara uti
ett matsatt snöre på bröstet si som trollpachan
ställdes dät på honom, man fick icke se efter vad
däna trollknotan innehöll, och ej heller fick man
tala om eller visa dät för vare sig människor eller
troll, då hade dät icke någon värkan, man fick
ärlägga en beaktning på de nio dalar, i ersättning för
att man fick ha däna knutan under nio dygn, man
skulle besöka trollgrottan en gång varje dag under
dessa nio dagar och under tiden göra sig väl hemma-
stadd och i god gunst hos trollhinnarna, och visa sig
här uti en av däm, som efter tredje dygnet följde
honom på hemfärden och under tiden uti allt uppfölde

ÖRE
TILLFÖRITLIGT

trallhvinnans velya, man skulle alltså låta förstå
 i vad avseende man gjorde dessa besök man hålla sig
 vänligt och behagligt mot denna trallhvinnas
 man hade icke någon risk att gå till mötes så länge
 man var på sig denna trallhvinnans ogravvadd ty
 trallen hade all icke någon makt över honom
 der denna tid, på nio dagar fick man en sådan
 trallring utan den trallhvinnans som man låtsade
 älsta och som förbydde honom på sina hemfärder, man
 behövde icke bedja om ringen man fick den själv-
 mant utan till att göra ringaste påstötning därom,
 det skulle man ha, till att skydda sig med mot de
 manliga trallen om man skulle råka ut för dem
 då man var på besök som sedermera skulle på-
 sättas igenom mäten på bestämda dagar och tider.
 man skulle kunna änska sig vad man ville så
 skulle det hända, och allt vad man änsade sig skulle man få.

ja si man kunde och så frambringa de mäst underbara troll-
 konstas med den ringen. man kunde ställa till riktigt
 hammede uti trollkonst bland mäniskorna, göra sig
 osynlig mitt uppe i samlingen, och plösa från ishöjda-
 na allt vad de bar på sig i fischorna, såsom plankbäckar,
 bläckor, knivar, ja allt vad man innehade utan att man
 såg eller visste. Ett grand vad det hamnatt, man kon-
 de ställa till full nöjesbamedel för de församlade mä-
 niskaorna då man plöjade fram allt vad de utan
 något vetande hade förlorat. då man undersökte
 i sina fischer var allt borta, när så lade han upp
 det på ett bord och man fisch i jämförande var och
 en sitt det var verkligen ett stort sidespel man
 kunde utföra med en sådan trollring, som man
 inte gör maken till i våra dagar. man kunde och så
 förvända syn på mäniskorna, t. e. + då han bräp
 uppe på en stor timmerstock tyckte man att för

bröp in i dån ena ändan och ut genom dån andra
på staken. si han gjorde sig osynlig för dån, då han
bröp uppe på staken, och alla tyckte att han bröp in i
staken, han kunde ställa till så att man tyckte att
man vaddade uti vatten och begynte till att dra upp
benklädarna och kvinnorna sina molar. ja man
kunde göra vad man ville för trollmanstar då man
var innehavare av en sådan trollving som man
hade hunnit utur trollen i diräkt mån si
kunde man fått genungä dät stora vägttyckett och
sätta sitt liv på spel för än sman bröa till dät öns-
skade resultatet, mån si blev sman och si härre även
över trollen, mäd dån mact och de förhållnings-
reglar som han fick utur dån trollvinnan som
han si fint genom trollfackans gälp hade översiktat,
mån man måste och si under förtärlningerna hålla
trollvinnan sällsamt i marren vid de tider hon bestämde. —

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

Telekinge
Medelstads kd
Lillhövdaön
1932

uppt. P. G. Pettersson, Lillhövda Hölsnäs
ber. And. Thaddeus 3591
född 1849

104

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

män si då var stora vätta män där tralloingen på
många sätt, först och främst därför att man kunde åter
taga tralltagna kvinnor och barn som blivit bortförda
som ofta förekom under föräldarnas tid om man icke
hållt en sträng tillsyn öfver dem, och under alla förhållan-
den under den tid de låg i barnsäng, dät gjöfte intet
vad skyddsjärdar man vidtog på nog passade dessa
trallgubbar tillfälle i släpade kvinnan med sig eller
åtnierstone utförde välstämt med henne, di gick till
och med ned yppan spälla skarlekspipan och välgläso-
de sig på henne om hon var ensam med sitt nyfördda
barn i stugan, män si då som hade tralloingen han
kunde utan mestadels besvär återhämta en sådan kvinna
eller barn som ha blivit tillfångataget och infört uti de-
ras gratta, i intet nog med dät, han befälde endas att
trallen skulle uti bärande ställning återställa kvinnan
eller barnet i händ att till där plats där di hämtat sitt byte.

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

si man hade makten ävar trollen så länge man var
innehavare av denna trollring, man kunde med den
briva dem utom den so men där di hade sitt lägar
med denna ring med sig kunde man jära med trollen
vad man behagade, ty han hade fått den makten i vär-
de med ringen utav trollkvennen för den av honom
visade kärlekens skall, det hände vid ett tillfälle här i
vartansmåla att en piga blev trolltagen då han skulle
hämta brödet, i si det hände under min farfars tid då
kunde det troll i antamåla rår, si då viste man, och
det har sig inte bättre än att pigan räddade mot en
trollgubbe som först välfförde sig på härne och sedan
tog han härne med sig till sitt lägar där trollen bod-
de, si pigan hade varit oförsiktig och inte tagett på
sig de skydsättyrda som man i regel måste ha på
sig då man var ute i markarna, och för den skold
blev pigan ett bytt för trollen just denna gången,

man sökte åter henne under tre dagar utan resultat
 då förstod man att hon hade blivit trolltagen. man gick
 till en gammal trollskara i h., trollbanta, som även var
 h. och hon sade att pigan levde och befann sig i anta-
 rår, och att trollen hade räddat bort henne, men att
 hon inte borde ta dän henne, men att hon skulle stå
 på dit en som hade en trollring och hon skulle komma
 hem med henne följande dag, samt med trollgubben
 som tagit henne, och som hon sade hände det, så då va-
 ranne må trollringen som hade makat över trollen
 i antamåla rår, denne trolljanne drev sedan bort
 trollen från dänna soch ned, och så var man fri från
 dän en längre tid, men så flöt det åter dit troll
 som icke fick någon varaktig bostad där, för
 så inom kort kom där dit en gätlarmely som tog
 rätt uti besittning och drev dän trollen på fläkten, ty dätta
 rår var arvtligt för gättar, efter som rätt ar arvtligt av gättar från
 börjelsen

och föra på dätta gättar
 istället till menen
 följande är

ja så talas om rätt mycket var trullen tyvärr
 var för sakt inderidat, i då är lätt förklarad på för-
 stätt, enligt våra förfäders uppfattning och berättelser
 så var det ett efterblivet, uråldrigt folk som på ett
 eller annat sätt blivit undanträngda och tillhanda-
 satta utav de inflyttande och påträngarna folken ut-
 av andra folkstämman utav annan nationalitet och
 härigenom fick dessa i trullen taga sin tillflykt
 till de stora urskogarna och bevara sina bestånd
 under bärg och höjder, långt avlägset från andra mä-
 nnskaområden, och levde utan religion och kristendom,
 och avskild från allt som tillhörde civilisationen och
 kultur och var dygt fallna uti råhet och omedveten-
 het, ja t o m, långt under dyren, men det gav sig
 tillrygs att de ändå hade något förstånd, på sätt som
 man här kan bevisa efter våra förfäders sanna be-
 rättelser, på så sätt att dessa brattmän hade förstånd —

ANDRE TILFÖRLITLIGT

om att sjåla från människor under nattetid, ja
icke alenast matvaror och kläder, ja det var ju så
gengäert och yägnre att trallen var framman och passade
tillfälle då det var något på färde, såsom vid besed-
ning av något gästskud, såsom vid högtider då man
slaktade kreatur och hade mycket med präktiga
matvaror för rätta och då borden stod uppdukade
brände allt där fans till förvinna mitt under ögonen
på människor, så trallen hade sina trollringar
och trollpärlor, samt med trollhattar, och för övrigt
allt vad de hade på sig brände trallen förblinda bråk
med så att man varken såg, hörde, eller ryste något
om sig för än man var kastad och allt omkring
där var svart då man åter fick sin syn och för-
måga vilken sitt uttryck man hade varit uttälld
för från trollens sida, ty dessa hade stor förmåga
till allt som gick under trollmansterfärliga experiment.

varfär hade trollen vara så rikha på silver och guld?
 ja så då var ju all ingenting att undra på, för så dät
 gick inte an för människorna under den gamla svenska
 trolldamstiden, att skaffa sig något värdefullt utan
 att man hade de skyddarticklar som var nödvändiga
 och därför hade man den seden för sig att hirtlägga
 allt vad man hade som var värde uti, med de re-
 späktiva skyddsartiklarna uppe på dät hela som
 bestod uti vindstål, vittlån, bryghyard uti en trehörn-
 tapprigla, uppslagen sax, salmbark, fångbrut, o s v,
 med allt dätta såsom skydd förmodade icke trollen
 tillägna sig de värdesaker som vart förvarade uti
 hirtan, då jäkte däm icke trollningen eller något
 annat föremål av något slag, men däm som inte
 hade dessa förvaringsarticklar så blev man bestulen
 på sina dyrgripar utav trollen på den tiden, där skall
 man inte undra på att trollen var rikha på silver och guld.

män dät stannade icke lårmed di var också fästgusta
uti att sjåla knappar, mässing, tenn o bly, som användes
till mat- och mahmål, och därför hade trullen stora mäng-
dar utav sådana husgeråd, dät var dät väraste för
de gamle avlidne färlarna att kunna fåvara sina
inväntarier som man begagnade under dagligt bruk
ty på hvällarna var trullen framme och försåg sig
mät vad som åtmanligt var på gjordarna, även
brentur stal trullen på di plattor där man icke hade
skälla på någon ha uti påhopen eller färphomen
eller också måste man klippa ett stort haas i håret
utåftar lården på dyngen, hade man inte skälla på
hängde man på ett dyng en byälla, ty malm skulle
dät vara uti både skällan och byällran, ty då blar
gen mande icke trullen fördrä, åftar som dät hade lik-
het med kyrkhusbarnas gud, och på dän grund stal
icke några mål eller andra saker som innehåll malmfryndighet

MINDRE TILL FÖRITLIGT

i si för dät andra si monde man förstå att trollen hade
 en ingentingt om de ras tillbakagång och utdöd, och att di därför
 var träge på att röva åt sig. Ivennar och leana, för att
 på detta sätt under framtiden kunna förädla sin stam
 dät bevisades gott läsiyemom, för dät, förstå om man hörd
 alldrig talat om att trollen anföll barnar eller gosslevar
 däm avskydde däm däimot, män kvinno och fluchibarn
 var trollen myckelt rovgiriga äfter och dät var en st
 stort bevis på att trollgubbarna ville vara enjnhändiga
 kärshane ävar menhänett, och på detta sätt genom eggt
 smulag med de tillfångatagna kvinnoorna föröka och
 förädla sin trollstam med så att di inte allt för fort
 skulle förintas och dörja undan, här har man ett myc-
 kelt stort bevis som tydar härpå, di man tänkar på de
 beströade kvinnoorna som hade kommet till fäntio-
 insälde, däm kvinno var alldrig uträdda för vild
 av trollen, utan tröt om, däm flydde trollen undan för.

MINDRE TILLFÖRLITLIG

och ännu ett bevis som talar för sig om trollen förstånd
och vetkap om människavärlden, ty då en tillfångatagen
hvinna hade övarerett sitt färdigaande är blivet hon
utvisad från trollens nästen till framförad till nå-
gon människabesättning, så att där äro skalle få komma
i umgänge med människor, dvs. att då var en sådan kvin-
na uteliten och förstörd uti både kroppsligt och andligt
hänseende, om de kunde leva övar till den tiden uti
sin fångenskap hos trollen, men då var en sådan kvin-
na så snart afgången så hon var oduglig och förstörd
för hela sin återstående livstid, och förständett var uti
dät närmaste försvannett, men uti vissa fall kunde
man få upplysning om trollens tillvaro och deras för-
hållande med sådana bartrövade kvinnor, samt trollens
starkvästa och kraftiga kroppbyggnad gent emot de na-
turliga människorna, men uti själva utbildningen lika
som vanliga människor, dock mycket större och kraftigare,

ANDRE TILFÖRLITLIGT

ja si våra förfäder talade mycket om särskit kraftiga
 och mycket stora hästar s. h. jättemänniskor, och talade
 om att dessa kraftiga människor härstammade utav en hras-
 ning från trollgubbar och naturliga hvennor, och dät här
 alldeles säkert sina riktigheter, ty dät hände ofta under de
 i tiden avläena förfädernas tid att man fick taga emot
 gästebarn som var avlemnade utanför deras bördar där
 någon hvinna hade blivit härtvårad under föregående
 åren, och sådana barn tog man hand om och uppfostra, dessa
 gästebarn växte och trivdes gott och blev större och kraf-
 tigare än alla andra hästar, och blev alltså de vanliga hras-
 larnas övermän, män hade god karaktär och still sin-
 ne, och var mycket beälskade och tillbakadroagna, och
 var icke neppiska på något aut, män var mycket begiv-
 na på jakt och ville gärna på egen hand upphålla sig
 uti skogarna, och ville gärna leva utelotande utav
 jakt och fiskeri, och hade sitt största intresse för skogen och fisket.

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

ga si uti bårjan på denna berättelse talades om hur man
 fick sig en trallning, och att där s. h. tralljann hade fram-
 met i berättning av en sådan, han blev med tiden en
 ganska färdig man för där allmänna säkerheten, för ty
 han hade göra vad han ville så länge han hade sin trall-
 ring, men så hände det märkvärdiga uti där saken
 att han en dag fick besöka utav en vacker kvinna
 som ville stanna öfver natten uti hans tävliga stuga
 villkret och så beviljades henne, och äftor som tralljann
 varit ensam och aldrig hade haft några minna hos
 sig under sin tid så tyckte där vacker kvinnan
 att han önsade bekantskap med tralljann, men uti
 sin häpnad eller märkliga glädje glömde han bort
 att fråga efter vem där vacker kvinnan var och
 som sed var att fråga var han karlslammade ifrån
 han händelse igen där trallvinnan han en gång
 för många år sedan hade fått där gåfva trallringen. —

ty han hade förändrat utseende och var nu mycket
vackrare än förr. ja trolljanne blev nu ställt öfver
sin förmåga uti sin hänskt. och sköt öfver sin troll-
ning som han yvramt hade blivit uti besittning
utaf yvramt och var hans trollhuvna som han yvramt
bekantshap med en gång i tiden. och nu var det hans
jälpsida under hans livstid. janne förstod icke vad
dått var för en kvinna som nu besökte honom och
på dått sätt monde förvända synen på honom. han
anhållt om besök för varje hväll till vidare. och då
gick trolljan med på med största förtjusning. han
fortsatte sina besök varje hväll under nio dygn
d v s. under hela nätterna. men då där vaktra
kvinnor hade lemnat janne och slugan bekväm sig
för nionde gången då monde trolljan sig bekväm
och vid närmare eftersyn fick han till sin stora
förvåning se att hans trollring och så var borta.

rim var då värt att minnas? ja nu förstod han
dät, ja dät var den unga trollkvinna som yanne en
gång i tiden mäcl trollpachans tillgång hade listat ut sig
därna trollringen som han nu tog tillkoma med lilla
fin list, som han av yanne blev övertalad, när han nu
räknade efter på tiden var dät jämt på dager vi är
sedan han hade bekräftat ringen, som han på örligt
sätt dragett sig fram med byveri och annan elakhet
under dessa nio åren med tillgång av därna trollringen,
nu var trolljannens tid till ända och inom några
på dagar vart han försvann och han stuga stod
tom och öde, vart hade han blivit av, dät viste man
intet, män han vart levda, och dät jublade mäniska
na övar att man blev hvitt där farliga individen
som kunde sitta hemma uti sin stuga och med sin
trollring uträtta allt ont han velle, ja si våra förfäder levde
allt uti en farlig tid, slutar vår sagoman sin berättelse